

Barnbokslut 2024

Socialnämnden Sydväst

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Bakgrund och syfte	3
1.2	Viktiga begrepp.....	3
1.3	Fyra grundläggande artiklar	4
2	Barnbokslut	5
2.1	Uppföljning av föregående års utvecklingsområden och åtgärder	5
2.2	Nulägesanalys barnrättsarbetet	7
2.2.1	Förutsättningar för barnrättsarbetet	7
2.2.2	Styrkor i barnrättsarbetet	7
2.2.3	Utmaningar eller brister i barnrättsarbetet	11
3	Utvecklingsområden och åtgärder.....	14

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Barns rättigheter är mänskliga rättigheter och gäller alla barn utan åtskillnad. Barns rättigheter är individuella, vilket innebär att Göteborgs Stads verksamheter behöver ha kunskap om rättigheterna och ta hänsyn till barns olika förutsättningar. Att arbeta barnrättsligt innebär att tillgodose det enskilda barnets rättigheter utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, inom det som är stadens uppdrag. Göteborgs Stad ska efterfråga barnets delaktighet samt utgå från barnets bästa. Barn är alla som är under 18 år enligt konventionen.

FN:s konvention om barnets rättigheter, kallad barnkonventionen, blev lag i Sverige 1 januari 2020.

I Göteborgs Stad gäller Barnrättsplanen sedan juni 2020 och alla nämnder och styrelser ska varje år göra ett barnbokslut.

Ett barnbokslut ger nämnder och styrelser en bild av förvaltningens eller bolagets arbete med barns rättigheter enligt barnkonventionen.

Det första barnbokslutet gjordes 2021 och har utvecklats sedan dess. Årets barnbokslut innehåller en uppföljning av föregående års utvecklingsområden och en nulägesanalys av förutsättningar för barnrättsarbetet i förvaltningen, styrkor och utmaningar eller brister utifrån barnkonventionens fyra grundläggande artiklar 2, 3, 6 och 12. Det ligger till grund för prioriterade områden och åtgärder för nästa år.

1.2 Viktiga begrepp

Här beskrivs viktiga begrepp i barnrättsarbetet som har olika innebörd.

Barnperspektiv: Den kunskap om barn som vuxna utgår från när de avser att göra något utifrån barnets bästa. Vuxnas perspektiv kan därför skilja sig från hur barnet upplever och förstår samma situation. Barnperspektivet är en färskvara som förändras över tid.

Barns perspektiv: När det gäller barnets perspektiv är det nödvändigt att ett barn fått uttala sig i den aktuella frågan. Det är det som visar sig för barnet som är det intressanta när vi pratar om barnets eget perspektiv. Genom att fråga efter barnets synpunkter levandegörs barnets eget perspektiv. Det handlar om det enskilda barnets synpunkter.

Barnrättsperspektiv: Utgångspunkten är FN:s barnkonvention. Barnrättsperspektiv innebär att alla besluts- och arbetsprocesser är barnrättsbaserade, det vill säga utgår från konventionens fyra grundläggande artiklar och övriga rättigheter i konventionen.

1.3 Fyra grundläggande artiklar

Grunden för barnrättsarbetet och barnbokslutet är de fyra grundläggande artiklarna i barnkonventionen:

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Begreppet ”barnets bästa” är konventionens grundpelare. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet. Det betyder inte att det alltid ska vara utslagsgivande, även andra intressen kan ha samma eller större betydelse. Beslutsfattare ska dock ha i åtanke att barnets bästa inte bara är ett intresse bland andra, utan det är ett intresse som måste ges särskild vikt. Det ska också noteras att ett och samma beslut kan röra flera barn eller grupper av barn med olika intressen.

Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Med utveckling menas främjandet av god fysisk, andlig, moralisk, psykisk och social utveckling.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

2 Barnbokslut

Årets barnbokslut innehåller en uppföljning av föregående års utvecklingsområden och en nulägesanalys av barnrättsarbetet i förvaltningen samt prioriterade utvecklingsområden för att stärka barnrättsarbetet.

Barnbokslutet utgår från barnkonventionens fyra grundläggande artiklar 2, 3, 6 och 12. Barnbokslutet kan även inkludera arbete utifrån andra artiklar som är relevanta för verksamhetens uppdrag.

2.1 Uppföljning av föregående års utvecklingsområden och åtgärder

Nedan finns en kortfattad uppföljning av föregående års utvecklingsområden.

Utvecklingsområden från föregående år	Åtgärder	Status	Ev. kommentar
En identifierad brist i kategoriarbetet är att nuvarande kategoriplaner inte omhändertar de målgrupper som behöver stöd från både socialförvaltning och funktionsstöd.	Kategorirådet har beslutat att behovsförsörjningsfrågor kopplade till gränssnitt mellan socialförvaltningarna och funktionsstöd framöver hanteras inom kategoristyrningen och att tvärteam vuxen respektive barn och unga bildas och samordnas av Spink och enheten för kvalitet. SP (samordnad plan) finns som verktyg.	Påbörjad	Ett arbete med tvärteam inom vuxen är uppstartat med fokus på insatsen socialt boende med stöd. Arbetet leds av Spink och i arbetet deltar representanter från SF, FFS och ÄVO. Arbetet har inte startats upp inom barn och unga utan här avvaktas arbetet i samordningsgrupp för gränssnittsfrågor.
Helhetsperspektiv för barn i behov av insatser både från socialtjänst och regionen behöver stärkas	SIP (Samordnad individuell plan) finns som verktyg att använda. Åtgärda/utveckla revisionens rekommendationer i granskningen av samordnade insatser. Gemensam rutin är framtagen.	Påbörjad	SIP görs och planer finns för att eventuellt utöka med en SIP-ledare för mer komplexa ärenden. Att en SIP görs innebär inte alltid att det ger konkret resultat. Upplevs att utgångspunkten inte alltid är barnets bästa, utan ens egna organisation. Fortsatt en utmaning och ett utvecklingsområde. Nytt förslag på SIP-riktlinje och rutin är framtagen tillsammans med regionen vilket är på remiss. Förvaltningen behöver bli bättre på att göra avvikelser när samverkan inte fungerar. LOSAM behöver ses över utifrån funktion och process.

Utvecklingsområden från föregående år	Åtgärder	Status	Ev. kommentar
Fortsätta stärka barns delaktighet i individärenden	Fortsätta implementera LÖSA	Påbörjad	Implementering fortgår. Sårbart med två personer i staden som har huvudansvaret för implementeringen. LÖSA-följeforskningen kan komma att ge värdefull kunskap för fortsättningen. Bryggan mellan myndighet och utförare utifrån barnets delaktighet är ett utvecklingsområde.
Nå barn och deras föräldrar som är i behov av stöd tidigt	Utveckla arbetet att nå familjer på andra arenor: skolsociala team, föräldrakurser på skolor, utveckla SSFF	Påbörjad	Mini SSPF och föräldraforum som utvecklas som riktar sig till föräldrar som är oroliga för att deras barn ska rekryteras in i kriminalitet. Samarbete med Reningsborg har påbörjats. FCA har arbetet med att nå den yngre målgruppen. Behövs bättre spridning av vad som finns internt och externt. Fortsatt stort fokus på frågan, också utifrån ny socialtjänstlag.
I större utsträckning nå de barn och unga som har behov av fritids verksamheter	En större dialog med skolorna för att nå de barn socialförvaltningen annars inte når	Genomförd	Ett uppsökande arbete har gjorts gentemot åtta högstadieskolor och fyra mellanstadieskolor i stadsområdet En konsulent från Fritid har varit med på kuratorsnätverket i syfte att stärka samverkan med skolan för att nå unga. Arbetet har stärkts och nya ungdomar har nåtts. Det uppsökande arbetet kommer fortsätta.
Tydligare riktlinjer och riktad kompetens utifrån barnrättsarbetet inom avdelning Boende och hemlöshet.	Utbildningsinsatser och/eller kunskapsstöd.	Påbörjad	Det finns fortsatt behov av kunskapsstöd och utbildningsinsatser, liksom ett tydliggörande i barnrättsarbetet utifrån vad det innebär för olika verksamheter.
Utveckla och synliggöra barnrättsperspektivet på en organisatorisk - och strategisk nivå.	Kompetensstöd i när, och i vilken utsträckning, barnkonsekvensanalys ska göras i samband organisatoriska förändringar.	Påbörjad	Barnkonsekvensanalyser görs inte systematiskt på organisationsnivå eller strategisk nivå. Behövs kompetensstöd och materialstöd. Behöver fortsatt utvecklas på olika nivåer. I förvaltningens mall för tjänsteutlåtanden har rubriken bedömning utifrån barnrättsperspektiv lagts till.

Utvecklingsområden från föregående år	Åtgärder	Status	Ev. kommentar

2.2 Nulägesanalys barnrättsarbetet

Nulägesanalysen utgår från tre områden: förutsättningar, styrkor, utmaningar eller brister i barnrättsarbetet.

2.2.1 Förutsättningar för barnrättsarbetet

För att bedriva barnrättsarbete krävs både *kunskap*, *resurser* och strukturer för *ledning och styrning* som ger förutsättningar för att leva upp till barnkonventionen.

Inom socialförvaltningarna ingår det i grunduppdraget för flera verksamheter att ständigt arbeta för att förbättra och bidra till barns likvärdiga villkor och tillgodose deras rättigheter. Delar av socialförvaltningens verksamheter styrs också av annan lagstiftning där flera av barnkonventionens delar omfattas. I samband med ny socialtjänstlag 2025 kommer också barnrättsfokus stärkas ytterligare, vilket ger förutsättningar att stärka barnrättsperspektivet även inom andra verksamhetsområden.

För verksamheter vars primära målgrupp är barn och unga uppfattas kunskapen om barnrättsarbete som god, dock tappas kompetens i samband med personalomsättning. Förutsättningarna att leva upp till den kunskap som finns upplevs inte alltid överensstämja med de resurser som finns att tillgå.

Förvaltningens verksamheter påverkas också av aktuellt omvärldsläge vilket innebär generellt minskade resurser i offentliga verksamheter, vilket påverkar socialförvaltningen såväl som andra aktörer som förvaltningens verksamheter samverkar med såsom grundskolan och regionen.

Det upplevs också fortsatt finnas brister i barnkonsekvensanalyser utifrån strategisk nivå samt att samverkan inom förvaltningens verksamheter kan stärkas. Samverkan med en del externa aktörer såsom funktionsstöd och regionen behöver fortsatt utvecklas. Dock finns också goda exempel på fungerade samverkansstrukturer med olika externa verksamheter.

För verksamheter vars primära målgrupp inte är barn, bedöms kunskap och uppmärksamhet kring barnkonventionen stärkts under året även om det fortsatt finns behov av ökad kunskap samt stöd i hur barnrättsarbete kan integreras i arbetet. Även om verksamheter riktas mot vuxna påverkas ofta barn i hög utsträckning, då de vuxna kan vara föräldrar, syskon etcetera.

För att nå framgång i barnrättsarbetet lyfts också tillit som en viktig förutsättning. Desinformationskampanjer och bristande tillit till socialtjänsten påverkar förutsättningarna att nå de barn och familjer som är i behov av stöd.

2.2.2 Styrkor i barnrättsarbetet

Styrkor som har identifierats i förvaltningens barnrättsarbete utgår ifrån de fyra grundartiklarna. De fyra grundartiklarna går ofta hand i hand och förutsätter varandra för att barns rättigheter ska tillgodoses. Sammanfattningsvis ser förvaltningen att det finns flera styrkor som också stärkts under året som främjar

barnrättsarbetet.

Inom artikel 2, principen om icke-diskriminering lyfts att aktuell kunskap om barns levnadsvillkor används för beslut och prioriteringar som rör barn. Till exempel riktas förebyggande insatser till vissa områden, målgrupper och skolor där vetenskapen om att förutsättningar för jämlika levnadsvillkor behöver stärkas. Ett exempel på det är också den uppstartande samverkan som har påbörjats i Högsbo med olika berörda aktörer under året. Detta utifrån att kunskap om att det finns en hög andel barn i området som lever i hushåll med låg ekonomisk standard.

Avdelning Stadsområde, välfärd och fritid:

En kartläggning har också genomförts för att identifiera i vilka mellanområden det finns behov av att utöka fritidsverksamheten för att möta behoven. Arbetet för att nå målgruppen HBTQI har stärkts under året bland annat genom ökad samverkan med andra stadsområden kring West Pride. Samverkan med Passalen för att nå ungdomar med funktionsnedsättning fortsätter och Fritidsbankens ökade utbud möjliggör för fler att ta del av utrustningskrävande aktiviteter utifrån funktionsnedsättning samt utifrån ekonomi. Fritids lovaktiviteter bidrar också till att barn och unga i ekonomisk utsatthet har möjlighet att delta. Resursteam heders arbete har stärkt kompetensen inom området hedersrelaterat våld och förtryck liksom förvaltningens förmåga att möta upp våldsutsattas behov av stöd och skydd.

Artikel 3 handlar om att alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. De kan till exempel handla om att det finns arbetssätt, rutiner och stöd för att göra systematiska prövningar av barnets bästa. Beslut som berör barn kan ske både på individnivå och på grupp- eller organisationsnivå.

Avdelningen barn och unga:

Avdelningens myndighetsutövning styrs av lagstiftning som innebär att barnets bästa ska beaktas vid beslut som rör barn på individnivå. Det innebär att barnets bästa ska beaktas i alla beslutsprocesser, tex inför beslut om att inleda utredning, beslut om insats, beslut om att avsluta insats. Avdelningen arbetar utifrån BBIC som innefattar stödfrågor och anvisningar som ett stöd och påminnelse om att barnets bästa ska prövas i alla delar av socialtjänstprocessen. Under 2024 har avdelningen fortsatt implementera LÖSA (lösningar för delaktiga och trygga barn). LÖSA ger stöd för att arbeta systematiskt utifrån barnets bästa och delaktighet.

Avdelning Stadsområde, välfärd och fritid:

Inom välfärd och fritid är barnrättsperspektivet integrerat i fritidsverksamhetens strategidokument och handlingsplaner som verksamheterna utgår ifrån. Planering av verksamheter inom avdelningen bygger på vad som ses som barns bästa och barn och unga har också möjlighet att påverka innehållet i verksamheterna.

Avdelningens satsning på ANDTS har stärkt det drogförebyggande arbetet vilket gynnar barn och unga.

Avdelningarna inom Boende och hemlöshet:

Inom de verksamheter som har barn i sina boenden finns verksamhetsanpassade planer utifrån barnkonventionen och man har etablerade arbetssätt och metoder utifrån barnets bästa där verksamheterna bland annat utgår från sådant material som är framtaget från andra instanser som kunskapsstöd i arbetet. I avdelningens verksamheter som särskilt ämnar sig åt barn råder en systematik i att lyfta barnrättsfrågor. Bland annat finns en fast punkt på gemensamma och återkommande möten utifrån barnens rätt, vilket exempelvis kan handla om att säkra och trygga miljön för barn som bor eller kommer på besök i verksamheten.

Avdelningen Vuxen och försörjningsstöd:

Inom försörjningsstöd finns "Stödmaterial - Barnrättsperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd" som stöd för handläggare. Användningen av materialet har fortsatt att stärkas under året inom försörjningsstödsenheterna. Inom Vuxenenheten finns rutinen "Förstärkt barnrätt i vuxenärenden". Rutinens syfte är att den ska vara ett hjälpmedel för socialsekreterare som handlägger vuxenärenden att praktiskt tillämpa ett barnrättsarbete i enlighet med barnkonventionen. Rutinerna har använts under året i de ärenden där barn är involverade. Barnrättsperspektivet kommer tas in i kommande verksamhetsplan, för att ytterligare belysa barnens situation i avdelningens ärenden.

Artikel 6 handlar om barns rätt till liv, överlevnad och utveckling (psykisk och fysisk, social utveckling). För flera av förvaltningens verksamheter ingår det i grunduppdraget att direkt eller indirekt arbeta för att alla barn och unga ska kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar.

För att säkra detta behöver det också finnas strukturer för intern och extern samverkan så att varje barn får sina rättigheter tillgodosedda och att ett helhetsperspektiv skapas. Styrkor som har identifierats i våra verksamheter är bland annat uppstarten av UngSydväst där kraftsamling och intern samverkan stärks med fokus på barn och unga som är i riskzon för kriminalitet eller befinner sig i kriminalitet. Fortsatt stärkt arbete inom ramen för SSPF (socialtjänst, skola, polis, fritid) har skett under året samt påbörjad uppstart av mini -SSPF. Mini -SSPF kommer att stärka samverkan kring den yngre åldersgruppen 6-12 år.

Under året har också upparbetade samverkanstrukturer mellan barn och unga samt vuxen stärkts kring VinR och de ärenden som omfattas av den nya lagstiftningen om skyddat boende.

Avdelning Stadsområde, välfärd och fritid:

Fritidsverksamheterna arbetar kontinuerligt utifrån sitt grunduppdrag att stärka barn och ungas utveckling och fältverksamheten inom enheten förebyggande och främjande stärker arbetet med barn och unga. Även arbetet med det trygga vårdskapet på skolor i stadsområdet verkar både relationsskapande och bidrar till aktiviteter för målgruppen. Satsningen på Leksakbiblioteket i Högsbohöjd fortsätter. Den syftar till att skapa en främjande mötesplats som stärker barnhushåll med låg ekonomiska standard och verkar för alla barns rätt till lek och utveckling. Det våldspreventiva arbetet gentemot barn och unga i stadsområdet har stärkts bland annat genom kompetenshöjande insatser till personal och genom framtagandet av nytt metodmaterial riktat till målgruppen barn och unga. Utifrån stadsutvecklingsperspektivet så har den fysiska utemiljön i stadsområdet utvecklats till exempel i Ruddalen och Opalparken vilket gynnar barns fysiska aktiviteter.

Avdelningarna inom Boende och hemlöshet:

En viktig del i arbetet med barn inom Boende och hemlöshet är samverkan med myndighetsutövande socialtjänst utifrån planering, insatser och stöd för de barn som är placerade inom avdelningens verksamheter. En grundpelare för barns utveckling är skolgången och verksamheten arbetar med att upprätta, och hålla en upprättad, kontakt med skolan utifrån vad man kan stötta upp med i barnets skolgång.

Verksamheterna inom boende och hemlöshet arbetar förebyggande och skapar handlingsplaner för eventuella risker, i de verksamheter där barn bor görs detta med ett särskilt fokus utifrån barnens bästa för att skapa en så trygg miljö för barnen som möjligt. Till exempel har vissa verksamheter säkrat upp med fler antal kontaktpersoner för barnen i syfte att öka möjligheterna för att ha någon särskild att vända sig till som barnet känner sig trygg med. Man har även anpassat material om brandskydd utifrån olika åldrar för öka möjligheter för barnen att ta del av viktig

information inom verksamheterna.

Artikel 12 handlar om barns rätt till delaktighet och att barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. För det krävs ofta metoder och arbetssätt för att möjliggöra att barn kommer till tals inför beslut.

Avdelning barn och unga:

För avdelning Barn och unga är barns delaktighet en utgångspunkt för verksamheten och finns även med i annan lagstiftning som styr verksamheten. För att göra barn delaktiga i individärenden används till exempel BBIC och LÖSA. Metoder och arbetssätt som också används för att skapa delaktighet är FIT (Feedback Informed Treatment), tejpning och trappan som ger bra förutsättningar för barn att uttrycka sin åsikt. Inom avdelningen har två forskningsprojekt gällande barns delaktighet pågått under året, varav en handlar om barns delaktighet i öppenvården och en om LÖSA som har fortsatt implementerats under året. Forskningsresultaten väntas vara klara innan årets slut och kommer ge värdefull kunskap om hur arbetet med barns delaktighet framöver kan stärkas.

Under 2024 har också barnsekreterarenheten genomfört västermodellen vilket är en modell för att inkludera barn i verksamhetsutvecklingen. I praktiken intervjuas ett antal barn utifrån frågeområden som rör kontakten med socialtjänsten, kunskap om socialtjänsten och barns delaktighet. Resultatet av vad barnen har sagt analyseras sedan på enheten för att tillsammans reflektera över hur vad som är viktigt att bibehålla eller utveckla inom verksamheten. Barnen lyfte bland annat att de överlag är nöjda med kontakten med sin barnsekreterare, de har ganska god kännedom om vad socialtjänsten gör även om det ibland är svårt att förstå. En del tyckte att delaktighet är ett klurigt begrepp, men de uppfattar generellt att de får ta del av det som berör dem och kan uttrycka sin åsikt. Det framkom också att det är viktigt för barnen att barnsekreteraren är snäll, lyssnar och att de är ärliga mot barnet om vad som sker.

Avdelning Stadsområde, välfärd och fritid:

Arbetet med barns och ungas delaktighet har stärkts under året och olika metoder och arbetssätt har prövats inom avdelningen men fler forum för barn och ungas delaktighet behövs. På Frejaskolan har elevrådets möjlighet till inflytande stärkts och elevernas trygghet och delaktighet i trygghetsarbetet på Frölundaskolan fortsätter att utvecklas där folkhälsomedel bidrar med stöd. Arbetet med demokratidagen fortsätter och utgår i hög grad ifrån barns och ungas medverkan.

Avdelningarna inom Boende och hemlöshet::

De verksamheter som har barn i verksamheten har metoder och arbetssätt för att möjliggöra att barn kommer till tals där man ser att en viktig del är att ha särskilda möten med barnet för att möjliggöra samtal och delaktighet. Det handlar även om att arbeta med att bygga kontakt och relation för att trygga barnet att samtala kring hur barnet själv vill ha det och vad som är viktigt för denne i sitt vardagliga liv.

Vid placeringsförfrågningar som berör barn finns ett särskilt fokus utifrån barnens bästa, till exempel kollar man extra på vad för område och lägenhet som är mest lämpligt utifrån goda och trygga förutsättningar för barn.

Sammanfattningsvis finns barn i alla verksamheter, direkt eller indirekt. Identifierade barn inom Boende och hemlöshet uppgår i oktober 2024 till 223. 129 barn är under 18 år och bor i avdelningens verksamheter, 25 är registrerade som omhändertagna och 69 barn är registrerade som umgängesbarn. Sammantaget har det inte skett några större förflyttningar i barnrättsarbetet inom Boende och hemlöshet sedan förra året. De upprättade arbetssätt och metoder som särskilt finns i de verksamheter där barn är placerade har löpt på under 2024.

2.2.3 Utmaningar eller brister i barnrättsarbetet

Nedan lyfts de brister och utmaningar som förvaltningen har identifierat utifrån barnrättsarbetet. Utgångspunkten har varit de fyra grundartiklarna som ofta går hand i hand och förutsätter varandra för att barns rättigheter ska tillgodoses. Sammanfattningsvis ser förvaltningen att det finns brister och framför allt utmaningar som förvaltningen behöver arbeta vidare. Det är fortsatt en utmaningen i att arbeta utifrån ett helhetsperspektiv för barnets bästa där olika aktörer många gånger behöver samarbeta för barnets rättigheter till fullo ska tillgodose. Andra utmaningar är att nå de barn och familjer i behov av stöd som upplevs svåra att nå och att nå de som har behov av stöd tidigt.

Artikel 2 och artikel 3 innebär att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter, ingen får diskrimineras samt att barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som berör dem. Förvaltningen har identifierat att det finns grupper av barn som inte alltid får sina rättigheter tillgodosedda eller är svåra att nå, vilket innebär att barnets bästa inte heller tillgodoses. Familjer med barn som har en diagnos och har behov av stöd/insatser både från socialtjänsten och funktionsstöd får inte alltid sina behov tillgodosedda. Det är ett område som också har synliggjorts i samband med kategoriplansarbetet där beslut har tagits om att fortsatt arbeta med frågan i tvärgrupper för att tydliggöra gränssnittsbehov.

Samlad placerings- och inköpsfunktion (SPINK):

Platsbrist SiS

I Barnbokslut för 2023 beskrevs hur Statens institutionsstyrelse (SiS) haft problem med att erbjuda platser utifrån sitt uppdrag. Problemet har kvarstått under 2024 även om det enligt Spinks uppgifter minskat något i förhållande till föregående år. Konsekvensen är att barn och ungdomar med omfattande och komplex problematik inte får tillgång till den insats/placeringsform som motsvarar behoven. Placeringar för barn och ungdomar som bedömts ha behov av placeringar på SiS får lösas på annat sätt genom exempelvis HVB eller familjehem. Dessa ersättningsinsatser saknar dock skalskydd, säkerhet och de befogenheter som SiS har, samt har i många fall inte heller kompetens för en svårare målgrupp. Dialog med SiS som påbörjades under 2023 har fortsatt under 2024, både inom ramen för avdelningschefsnätverket barn och unga och inom ramen för Göteborgsregionens socialchefsnätverk. Utöver detta ingår Göteborgs Stad i den nationella arbetsgrupp som leds av Sveriges kommuner och regioner med syfte att identifiera gemensamma åtgärder för att komma tillrätta med problematiken.

Brist på HVB för yngre barn med komplexa behov

Spink hanterar återkommande ett flertal förfrågningar rörande yngre barn med komplex problematik. Det är svårt att hitta lämpliga placeringar och det har under en längre tid varit brist på akuta HVB platser för yngre barn. Detta då det är få verksamheter som har tillstånd för yngre barn och det totala utbudet i Västra Götalandsregionen är lägre än efterfrågan. Dessa barn befinner sig i en mycket utsatt situation och arbetet för att hitta en lämplig lösning är tidskrävande för många berörda funktioner i förvaltningarna. Detta är ett utvecklingsområde där förvaltningarna av såväl kvalitativa som ekonomiska skäl behöver arbeta vidare för att hitta lämpliga insatser för målgruppen. I kategoriplan Barn och unga finns två aktiviteter kopplade till ovan beskrivna brist: Säkerställa ändamålsenlig organisering av HVB och stödboende i egen regi och Fler HVB i egen regi. Arbetet med aktiviteterna beskrivs under punkt 3 Utvecklingsområden och åtgärder.

Avdelning Stadsområde, välfärd och fritid:

Trots ett intensivt arbete inom fritid för att nå olika målgrupper utifrån identifierade behov krävs fler resurser för att fullt ut kunna nå och tillgodose behov hos barn och unga med funktionsnedsättningar. Avseende planering av verksamheten utifrån

barnets bästa och barns möjlighet att påverka innehållet så är det en utmaning att skapa delaktighet bland de målgrupper verksamheten inte når.

En annan utmaning är att lokaler avdelningen tidigare haft tillgång till har tagits tillbaka till skolorna vilket innebär att det inte går att bedriva verksamhet där det gynnat barn bäst utan där det finns lokal.

Det finns också behov av att stärka kunskapen kring barnrättsperspektivet i fysisk planering och behov av att stärka detta perspektiv i avdelningens yttranden till stadsbyggandsförvaltningens planbeskrivningar lyfts.

Artikel 6 handlar om barns rätt till liv, överlevnad och utveckling (psykisk och fysisk, social utveckling). För att säkra detta behöver det finnas strukturer för intern och extern samverkan så att varje barn får sina rättigheter tillgodosedda och att ett helhetsperspektiv skapas. Som ovan nämnts finns flera välfungerande samverkansstrukturer intern och externt, men det finns också utmaningar och brister i viss samverkan. Främst rör det barn som har behov av stöd och samordnade insatser från flera aktörer såsom socialtjänst, regionen och funktionsstöd. Det finns överenskommelser och samverkansrutiner för dessa områden men upplevs ibland svåra att efterleva i praktiken i enskilda ärenden. I utmaningen att tillse att helhetsperspektiv kring barnet lyftes målkonflikter för de olika aktörerna, ekonomi och tidsbrist för samverkan.

Revisionen gjorde en granskning 2023 gällande samordnade insatser för barn och unga där insatser behövs från både kommun och region. Granskningen konstaterar brister gällande framför allt styrning och uppföljning av samordnade insatser. Arbetet med att stärka samverkan har fortsatt 2024 men behöver fortsätta 2025 med utgångspunkt i att barn och deras familjer ska få sina behov och rättigheter tillgodosedda. Uppdaterad överenskommelse och rutin för SIP-arbetet mellan region och kommun väntas vara klar 2024.

Avdelning Stadsområde, välfärd och fritid:

Inom fritid lyfter man minskade resurser i grundskolans som påverkar möjligheten till samverkan med avdelningen till exempel inom värdegrundsarbetet. Brist på idrottslokaler på på helger skapar också hinder för barns fysiska utveckling.

Artikel 12 handlar om barns rätt till delaktighet och att barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. En utmaning som förvaltningen har identifierat utifrån barns delaktighet är att göra barn delaktighet i utveckling av verksamheten.

Avdelningen barn och unga:

Inom vissa enheter används verktyg såsom västermodellen, men arbetet hade kunnat utvecklas. Inom det forskningsprojekt som pågår inom barn och unga med FoU gällande LÖSA har barn intervjuats kring delaktighet. Resultatet kan generera värdefull kunskap kring utveckling av verksamheten.

Utifrån individnivå ser avdelningen att fortsatt utveckling av barns möjlighet att uttrycka sin mening går att utveckla inom tex samtalsstöd i mötet med barn utifrån sina förutsättningar, såsom tex bildstöd och tejpning.

Avdelningarna inom Boende och hemlöshet:

Det finns utmaningar som Boende och hemlöshet behöver arbeta vidare med vad gäller barnrättsarbetet. En utmaning är att synliggöra och integrera barnrättsarbetet i alla verksamheter, även där barn inte bor eller vistas. Då vi har verksamheter runt om i hela staden handlar det även om att synliggöra barnrättsarbetet utifrån ett grann-perspektiv. Ett utvecklingsområde är därmed att säkerställa barnrättsarbetet utifrån de olika avdelningarna inom Boende och hemlöshet och omhänderta barnrättsperspektivet utifrån olika målgrupper samt ha med sig perspektiv utifrån barns bästa vid direkt liksom indirekt påverkan hos barn i våra verksamheter. Det

har tagits fram ett förslag för att säkerställa att alla enheter har en gemensam grundkompetens utifrån barnrättsplanen. Denna innefattar olika delar såsom barnkonsekvensanalyser och inspiration om hur man kan arbeta med barnrättsperspektivet. Implementeringen kommer ske under första halvåret 2025.

3 Utvecklingsområden och åtgärder

Identifierade utvecklingsområden för nästa år och åtgärder finns i tabellen nedan.

Prioriterade utvecklingsområden	Åtgärder	Förväntade resultat
Aktivitet i kategoriplan Barn och unga: Säkerställa ändamålsenlig organisering av HVB och stödboende i egen regi.	Beslut i kategoriråd, november 2024, om att genomföra en fördjupad utredning om samordning av HVB och stödboende för barn och unga i egen regi innefattande förslag på förvaltning för samorganisering. Aktiviteten leds av en styrgrupp	En ändamålsenlig organisering bedöms vara en del i att säkerställa att staden har ett utbud som matchar behoven samt att utbudet är ändamålsenligt och kostnadseffektivt.
Aktivitet i kategoriplan Barn och unga: Fler HVB i egen regi.	De fyra socialförvaltningarnas direktörer har beslutat att ge socialförvaltning Sydvest i uppdrag att projektera för inhyring av två lokaler för HVB. En med inriktning sammanbrottsplacering familjehem och en med inriktning yngre barn med komplexa behov. Arbetet med inhyring av lokaler är påbörjat.	Arbetet med uppstart av två HVB planeras leda till en utökning av platser HVB samt avlastning för familjehem som i sin tur kan påverka andelen familjehem positivt.
Helhetsperspektiv för barn i behov av insatser både från socialtjänst och regionen behöver stärkas	SIP finns som verktyg att använda. Göra avvikelser när samverkan brister Följa implementeringen av den uppdaterade riktlinjen och rutinen för SIP Tydliggöra och utveckla NOSAM/LOSAM:s roll	Att barn med behov av samordnade insatser får sina rättigheter tillgodosedda.
Fortsätta stärka barns delaktighet i individärenden	Använda forskningsresultat från LÖSA-följeforskning och om barns delaktighet från Uppsala i det fortsatta utvecklingsarbete om att stärka delaktigheten Den röda tråden utifrån barns delaktighet från myndighet och utförare behöver utvecklas.	Att barn blir ännu mer delaktiga i de processer och beslut som berör dem.
Omhanderta hur vi konkret ska säkerställa barnrättsperspektivet utifrån de olika avdelningarna och målgrupperna inom Boende och hemlöshet.	Implementera och genomföra barnrättsarbete inom Boende och hemlöshet. Utbildningsinsatser och/eller kunskapsstöd.	Gemensam grundkompetens kring barnrättsplanen samt möjlighet att analysera och identifiera kunskaps- och kompetensbehov utifrån verksamheternas egna förutsättningar och målgrupper.
Stärka barns tilltro på demokrati	Inom fritid kommer det skapas fler forum för inflytande för barn och unga i verksamheterna. I samband med medborgarbudget stödja barns möjlighet att komma med förslag	Stärka barns delaktighet och tilltro på demokrati.
Utveckla arbete med att nå fler målgrupper för fritidsverksamhet	Öka samverkan inom och utanför förvaltningen och identifiera behov.	Nå fler målgrupper för fritidsverksamhet

Ökad kunskap om barnrättsperspektivet i stadsbyggandsfrågor	Kompetensutveckling om barnrätt utifrån stadsutvecklingsperspektiv/stadsbyggnads perspektiv	Öka kvalitén i yttranden av stadsbyggnadsförvaltningens planbeskrivningar ur ett barnrättsperspektiv
---	---	--